

ELŐTERJESZTÉS
a Képviselő-testület
2019. év február 21. napján tartandó ülésére

Előterjesztés tárgya: Települési környezetvédelmi program felülvizsgálata

Előterjesztő:

Név	Tisztség	Aláírás
Dömötör István	alpolgármester	

Összeállító:

Név	Tisztség	Aláírás
Takács Ferenc Kírné Feicht Ágnes	Irodavezető csoportvezető	 Takács Ferenc Ágnes

Az előterjesztés összhangban van a jogszabályokkal:

Név	Tisztség	Aláírás
dr. Tarr Ágnes	JKPI jogász	
dr. Borbély György	JKPI irodavezető	
dr. Molnár Ildikó	Címzetes főjegyző	

Pénzügyi, gazdasági szempontból ellenőrizte:

Név	Tisztség	Aláírás
dr. Kanti Gábor	GKI irodavezető	

Egyeztetve, tájékoztatva:

Név	Tisztség	Aláírás

Tárgyalja: TFFB, PVÖ

Javasolt meghívott:

A határozati javaslat elfogadásához minősített többség szükséges/ nem szükséges.*

Az előterjesztés zárt kezelését kérjük/ nem kérjük*.

<u>nyilvános ülés / zárt ülés*</u>		
Mötv.46. § (2) bekezdés a)	46. § (2) bekezdés b)	46. § (2) bekezdés c)
<u>egyszerű többség / minősített többség*</u>		
Kt. SZMSZ 49. § (1-16.)	egyéb jogszabály:.....	
hatáskör jogalapja		
Kt. SZMSZ	egyéb jogszabály:.....	
* megfelelő rész aláhúzandó		

Tisztelt Képviselő-testület!

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 46. § (1) b) pontja alapján az Önkormányzat települési környezetvédelmi programot köteles készíteni, a törvény 48/E. § (1),(2) bekezdésekben foglaltak szerint. A program készítése és felülvizsgálata során figyelembe kell venni a Nemzeti Környezetvédelmi Programot, illetve Budapest Főváros Környezetvédelmi Programját is.

A környezetvédelmi program egy olyan hosszú távú terv, amely a területi adottságok bemutatása mellett környezetvédelmi célokat, feladatokat és előírásokat fogalmaz meg, annak érdekében, hogy a település hosszútávon fenntartható és „élhető” legyen.

A 2014-2018. évi Települési környezetvédelmi programot a Képviselő-testület a 310/2014.(V.15.) számú határozatával elfogadta.

Programunkat a vonatkozó jogszabályban előírtaknak megfelelően a helyben fellelhető lehetőségekkel, adottságokkal, a kerület sajátosságaival illetve gazdasági lehetőségeivel összhangban készítettük el az alábbi témakörök szerint:

Zöldfelület gazdálkodás
 Települési környezet és közterületek tisztasága,
 Települési hulladékgazdálkodás
 Települési csapadékvíz-gazdálkodás
 Környezeti nevelés
 Energiagazdálkodás

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 48/F § (1) bekezdése alapján a programot az illetékes hatóságoknak meg kell küldeni véleményezésre.

A Környezetvédelmi Program megvalósításában a Műszaki, Építéshatósági és Környezetvédelmi Iroda Környezetvédelmi Csoportja és Műszaki Csoportja vesz részt, azonban szorosan együttműködik a Polgármesteri Hivatal társirodáival.

A programban foglalt célok megvalósításához nagymértékben szükséges a kerületi lakók és intézmények felé az aktív, ösztönző kommunikáció.

Fentiek alapján kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az Önkormányzat 2019-2023. évi Települési környezetvédelmi programját tekintse át és az alábbi határozati javaslatot fogadja el:

Határozati javaslat:

A Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc- Pestszentimre Önkormányzat Képviselő testülete az előterjesztés mellékletét képező 2019-2023 Települési Környezetvédelmi Program tervezetet javasolja elfogadásra és felkéri a polgármestert, hogy a tervezetet küldje meg véleményezésre a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 48/F § (1) bekezdése alapján felsorolt hatóságoknak.

Határidő: 2019. február 28.

Felelős: polgármester

Budapest, 2019 FEBR 13.

Dömötör István
alpolgármester

Melléklet:

· Települési Környezetvédelmi Program

**KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAM
2019-2023**

**Budapest XVIII. kerület
Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzat**

2019

Bevezetés

Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzata a kerület kiemelkedő zöldfelületi adottságaira tekintettel és a lakosok elvárásainak megfelelően felülvizsgálta a meglévő környezetvédelmi programot.

A környezetvédelmi program olyan hosszú távú terv, amely mindazon célkitűzéseket és feladatokat összesíti, amelyek a kerület adottságai, jellegzetességei, az aktuális trendek, illetve a lakosok igényei szempontjából a mindenkori Budapest Főváros Környezetvédelmi Programmal összhangban kiemelkedő jelentőséget kapnak.

A program az érvényes jogszabályokra tekintettel elsősorban azokra a területekre koncentrál, amelyeken Pestszentlőrinc-Pestszentimre hátrányban van, illetve megvizsgáljuk a fejlődési és fejlesztési lehetőségeket. Ilyenek az alábbi főbb területek:

1. Zöldterület-gazdálkodás
2. Települési környezet tisztaság, hulladékgazdálkodás
3. Csapadékvíz-elvezetés
4. Környezeti nevelés
5. Energiagazdálkodás

A program kijelöli a mindenkori Budapest Főváros Környezetvédelmi Program alapján következő öt év fejlesztési irányát, emellett konkrét lépéseket és feladatokat is megfogalmaz. A program finanszírozására az Önkormányzat éves költségvetésében külön összeget különít el, amely a programban kifejtett konkrét célkitűzések és feladatok végrehajtására használható fel.

A program megvalósítása során nagy szerep hárul az önkormányzat kommunikációjára, hiszen a kitűzött célok (szemléletváltás, lakosság bevonása, stb.) csak tájékoztatás, a figyelem felkeltése és ösztönzés révén érhetők el.

Környezetvédelmi szervezet a Polgármesteri Hivatalban

A Műszaki, Építéshatósági és Környezetvédelmi Iroda Környezetvédelmi Csoportja végzi a környezetvédelemmel kapcsolatos feladatokat, mind a hatósági munka, mind a rendezvények, pályázatok tekintetében.

A Környezetvédelmi Csoport munkája során a Műszaki, Építéshatósági és Környezetvédelmi Iroda társ csoportjaival, valamint a Vagyon és Lakásgazdálkodási Iroda és a Közigazgatási és Hatósági Iroda különböző csoportjaival szorosan együttműködik, jellemzően az engedélyeztetések, kivitelezések, hatósági intézkedések elvégzése során.

A felülvizsgálat célkitűzései

A program elkészítése során figyelembe vettük a Nemzeti Környezetvédelmi Program (2015-2020) célkitűzéseit a kerület szempontjából fontos lehetőségeket és intézkedéseket, valamint a Budapest Főváros Környezetvédelmi Programban szereplő feladatokat.

Tartalom

1. A KÖRNYEZET ÁLLAPOTÁNAK BEMUTATÁSA	4
2. HELYZETKÉP ÉS CÉLOK.....	9
3. JOGSZABÁLYI HÁTTÉR.....	11
4. A PROGRAM HATÓKÖRE	12
5. FŐ TERÜLETEK KIJELELÉSE	13
6. FŐ CÉLKITŰZÉSEK MEGFOGALMAZÁSA	13
7. ELVEK MEGHATÁROZÁSA.....	14
8. ELŐKÉSZÍTŐ FELADATOK.....	16
9. A PROGRAM RÉSZTERÜLETEI.....	16
9.1. TELEPÜLÉSI KÖRNYEZET TISZTASÁGA ÉS HULLADÉKGAZDÁLKODÁS	16
9.2. ZÖLDFELÜLET GAZDÁLKODÁS	18
9.2.1. Erdők védelme.....	20
9.3. CSAPADÉKVÍZ-GAZDÁLKODÁS ÉS SZENNYVÍZKEZELÉS	20
9.3.1. Csapadékvíz elvezetése.....	20
9.3.2. Szennyvíztisztítás, - kezelés.....	22
9.4. KÖRNYEZETI NEVELÉS	22
9.5. ENERGIAGAZDÁLKODÁS	23
9.5.1. Távhő.....	23
9.5.2. Gáz	24
9.5.3. Villamos energia.....	24
9.5.4. Alternatív energia.....	24
9.6. ZAJVÉDELEM.....	25
9.7. LEVEGŐTISZTASÁG-VÉDELEM.....	27
9.8. KÖZLEKEDÉS-SZERVEZÉS.....	27
9.9. IVÓVÍZ ELLÁTÁS.....	29
9.10. TERMÉSZETVÉDELEM.....	29
9.11. KÖRNYEZETVÉDELMEI SZOLGÁLÓ EGYÉB ÖNKORMÁNYZATI INTÉZKEDÉSEK.....	29
9.12. ÉGHAJLATVÁTOZÁS	30
10. MEGVALÓSÍTÁS.....	31
10.1. ALAPELVEK	31
10.2. KOMMUNIKÁCIÓ	33
11. VÉGREHAJTÁS	34

1. A környezet állapotának bemutatása

A KERÜLET ARCULATA, JELLEGE

A XVIII. kerület két településrészből, Pestszentlőrincből és Pestszentimréből áll. A közel 100 ezer fő állandó lakos kb. 79-21%-ban oszlik meg a két kerületrész között. A kerület főleg lakójellegű peremkerület, többségében alacsony szintszámú, laza családi házas beépítéssel, több intenzív beépítésű lakóteleppel és néhány fontosabb ipari létesítménnyel. A lakójelleg a múlt századvégi nyaralóhely-funkció egyenes folytatása. A kerület területén foglal helyet Budapest és az ország nemzetközi repülőtere, a Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér, itt működnek a következő országos jelentőségű intézmények: Országos Meteorológiai Szolgálat Marczell György Főobszervatórium és Levegőtisztaság-védelmi Referencia Központ.

ELHELYEZKEDÉS

A XVIII. kerület az északi szélesség 47°24' és 47°28' között, illetve a keleti hosszúság 19°49' és 19°56' között fekszik. Legnagyobb kiterjedése mind észak-déli, mind kelet-nyugati irányban 8-8 km.

Területe: 38,61 km² (belterület: 32,19 km², külterület: 6,42 km²)

ÉGHAJLAT

A kerület éghajlatára a mérsékelt égöv kontinentális változatának hőmérsékleti- és csapadékviszonyai jellemzőek. Az évi átlag hőmérséklet 11 °C körüli, az évi csapadékmennyiség 400-600 mm között ingadozik. Az országban általában uralkodó északnyugati széliránnyal szemben a kerület mikroklímájára a gyakoribb keleti-délkeleti szélirány a jellemző.

DOMBORZAT

A XVIII. kerület a Duna bal partján terül el, a pesti síkság része, bár nem teljesen sík. Felszíne kelet felé emelkedik. A kerület legmagasabb pontja 145 m tengerszint feletti magassággal a X., XVII. és XVIII. kerület hármashatárpontja. A Gilice téri magaslat 138 m. A legalacsonyabban fekvő részek a Nagykőrösi út és Méta utca kereszteződésénél 115 m magasán találhatók.

KÖRNYEZETI ELEMÉK

Földtani közeg

Az Ős-Duna-meder itt lerakott allúvium kavics teraszaiból eredően gazdag kavicslelőhelyek találhatók a kerületben, melyek kiaknázására a múlt században több kavicsbánya jött létre: a lőrinci temetőnél, a Péterhalmi út melletti Sashegyen és a Vecsessel határos mai Ganz kertváros területén. A kavicskitermelés mára megszűnt. Megtalálható itt a pannon agyag is, egyes részekben jelentős vastagságban. Kiaknázására hosszabb ideig két téglagyár is működött. Pestszentimre területén a felszíni futóhomok az uralkodó.

Felszíni víz

A felszíni vizek legnagyobb részt a Gyáli patak 7-es ágába folynak. A volt Sósmocsár-árok a Lakatos út – Margó Tivadar utca – Baross utca – Kolozsvár utca nyomvonalon zártszelvényű csapadékvíz-csatornaként épült ki az Ipacsfa utcáig, innen tovább már nyílt árokban halad a Közdülő utca mentén, Pesterzsébeten át, a Duna irányába. Nem rendelkezik lefolyással a Nefelejcs utcai Brenner park. A felszín nem egyenletes lejtésű, a domborzati viszonyok adottságai révén horpaszok, teknők, mélyedések találhatók. Ezek a mély fekvésű, lefolyástalan területek csapadékvíz-elvezetés szempontjából külön gondot jelentenek. Az 1911-1930-ig működött Balázs-féle téglagyár helyén, a Vajk utcai felhagyott agyagbánya gödrében kis tó képződött, mely jelenleg horgásztó.

Felszín alatti víz

A térségben a talajvízszint ingadozása átlagosan 0,5 – 1,5 m között mozog. A térség talajvíztartó képződménye kavics és homok. A területen a talajvízfigyelő kutakban mért vízszintek alapján a nyugalmi talajvízszint felszín alatti mélysége 1,5 – 4,0 m között mozog.

Levegő

A levegőtisztaság-védelem a környezetvédelem egyik legfontosabb feladata. A légszennyezés közvetlenül hat az emberi egészségre, és befolyásolja egyben a környezet más elemeinek állapotát is. A levegőtisztaság-védelem felmérésénél figyelembe kell venni a közlekedés és a fűtőberendezésekben nem megfelelő anyagok égetése következtében a légtérbe kerülő szennyező anyagok mennyiségét és minőségét.

Zaj

Pestszentlőrinc-Pestszentimre zajhelyzete összetett, nehéz kérdés, ugyanis lakó-, intézményi, ipari- és gazdasági jellegű területrészek egyaránt megtalálhatóak. A kerület lakosságát és környezetét a közlekedésből (közúti, vasúti és légi forgalom), a termelő-, építő- és a szórakoztató ipari tevékenységekből eredő zajterhelés éri.

A kerület területén számos közúti főközlekedési útvonal, vasút és légi folyosó halad keresztül. Igen jelentős a kerületet érintő, Budapest belső kerületei felé tartó átmenő forgalom nagysága. Külön problémát jelent a Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér közelsége, amely miatt a fel- és leszálló repülőgépek a térségben a talajfelszín közelében haladnak.

Kiemelt figyelmet érdemel, hogy számos helyen a különböző zajszennyezési formák egyszerre vannak jelen.

Az állapot bemutatáshoz felhasználásra került a Budapest és vonzáskörzetére 2007-ben készült stratégiai zajtérkép, amely teljes terjedelemben a következő címen megtalálható http://terkep.budapest.hu/website/zajterkep_html/zaj_index.htm.

Jelentősen befolyásolja a közúti forgalom zajkibocsátását az út burkolata, a felület minősége, ezért a hibás, egyenetlen útfelületen zajló forgalom zajkibocsátásában meghatározó szerepet játszik. Ebből kifolyólag az útburkolatok minőségét a zajkibocsátás csökkentése érdekében folyamatosan ellenőrizni és karbantartani szükséges.

A közúti forgalomból adódó zajterhelés a zóna kialakítások és a tehergépjárművek forgalomkorlátozása következtében szintén csökkent.

Budapest Főváros Önkormányzatának 2007-ben elkészült, Budapest Főváros stratégiai zajtérképére épülő Intézkedési Tervében az alábbi, kerületünket jelentősebben érintő adatokat találjuk:

Ferihegyi repülőtérre vezető út	75-80dB
Cziffra György utca (Vaskút utca - Üllői út)	70-75dB
Üllői út (Hengersor utca - Lakatos utca)	70-75dB
Üllői út (Pozsony utca - Nagybánya utca)	70-75dB
Halomi utca (Körös utca - Nagyenyed utca)	65-70dB
Királyhágó utca	65-70dB
Lőrinci út	65-70dB
Margó Tivadar utca (Baross utca - Üllői út)	65-70dB
Nagykőrösi út	65-70dB
Nemes utca (Határ út - István utca)	65-70dB

A vasúti közlekedésből eredő zajterhelés a Ferencváros – Ceglédi vasútvonal felújítása és a zajvédő fal megépülését követően csökkenő tendenciát mutat.

A Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér (a továbbiakban: Repülőtér) működéséből eredő zajterhelés súlyossága évek óta megoldásra váró feladatként jelentkezik. A sajnálatosan az utóbbi időszakban módosult pályahasználati eljárási rendek során kialakult helyzet megoldása és a lakosság védelme érdekében ezen kérdéskört Önkormányzatunk kiemelt kerületi problémaként kezeli, a Repülőtér által okozott zajterhelés és az ahhoz kapcsolódó környezetterhelés érintettekre ható pozitív kezelése, annak érdembeli csökkentése érdekében hosszú idő óta több fórumon, több szinten intenzív eljárásokat folytat. A környezeti zaj értékeléséről és kezeléséről szóló 280/2004. (X. 20.) Korm. rendelet rendelkezései szerint a jóváhagyott stratégiai zajtérképek alapján a Budapest Airport Zrt. elkészítette a Repülőtér Intézkedési Tervét, amelyet az illetékes hatóság jóváhagyott.

HULLADÉKGAZDÁLKODÁS

Budapest XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimre területén a lakosságnál keletkezett kommunális-, szelektív-, és zöldhulladék elszállítását és kezelését a Fővárosi Közterület-fenntartó Zrt. végzi.

A 2017-ben létrehozott zöldterületi gondnokság tevékenysége, az elmúlt években rendszeresen megrendezett kerülettakarítási akciók, valamint a folyamatos helyszíni ellenőrzések eredményeképp jelentősen csökkent az illegális lerakott hulladék mennyisége.

Kerületünkben jelenleg 6 darab szelektív hulladékgyűjtő sziget található, melyek fenntartását a FKF Nonprofit Zrt. végzi. 2017-ben az Önkormányzat által a gyűjtőszigetek mellé kihelyezett térfigyelő kamerák és figyelmeztető táblák eredményeképpen, jelentősen csökkent a szabálytalanul lerakott hulladék mennyisége.

Az FKF Nonprofit Zrt. üzemeltetésében két hulladékudvar működik a kerületben, ahol az egyéb, vagy nagyobb mennyiségű hulladékot a kerület lakói elhelyezhetik.

Budapesten jelenleg két Szemléletformáló és Újrahasználati Központot (SZÚK) üzemeltet az FKF Zrt., amelyből az egyik a kerületünkben található. A lakosság díjmentesen leadhatja a számára már feleslegessé vált, vagy megunt de más számára még használható tárgyait, eszközeit.

A veszélyes hulladékok szakszerű kezelése érdekében Önkormányzatunk évente veszélyes hulladék gyűjtési akciót szervez.

A kerület kertvárosi jellegéből adódóan fontos téma a zöldhulladék (pl. avar) kezelésének kérdése, így a helyben komposztálás népszerűsítése vált indokolttá. Ennek érdekében az Önkormányzat évente egy alkalommal komposztálási akciót hirdet, amely során a pályázók részére ingyenesen komposztáló ládát biztosít. A családi házas ingatlanok tulajdonosai részére ingatlanonként 5 db zöldhulladék-gyűjtő zsákot biztosít díjtalanul minden évben.

A közterületek tisztaságának és rendezettségének növelése érdekében az Önkormányzat Közterület-Felügyeleti, valamint Környezetvédelmi Csoportja, a Rákosmenti Mezei Őrszolgálat és a Zöldfelületi Gondnokság munkatársai folyamatosan végeznek ellenőrzést. A közterületek tisztántartását az FKF Nonprofit Zrt. és a Városgazda XVIII. kerület Nonprofit Zrt végzi.

ENERGIAGAZDÁLKODÁS

Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzata 2013-ban csatlakozott a Polgármesterek Szövetségéhez és 2015-ben benyújtotta a város fenntartható energiaakciótervét. Ebben vállalta, hogy 2020-ig a város széndioxid kibocsátását legalább 20%-kal csökkenti. Az akcióterv előrehaladását két évente ellenőrizni kell, illetve minden negyedik évben Megvalósítási Jelentést kell beküldeni, amelyhez csatolni kell az Ellenőrzési Kibocsátási Leltárt (MEI-Monitoring Emission Inventory).

Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc Önkormányzata 2017-ben nyújtotta be az új kötelezettségek vállalásával kapcsolatos nyilatkozatát, mely szerint 2030-ig 40%-kal kívánja csökkenteni az üvegházhatású gázok kibocsátását, valamint növeli a város ellenállóképességét az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás révén.

Megvalósult energiahatékony beruházások:

2014 és 2018 között az önkormányzat sikeresen pályázott a Környezet és Energia Operatív Programban (KEOP), valamint a Közép-Magyarország Operatív Programban (KMOP). Az elnyert támogatások segítségével jelentősen csökkent az épületek energetikai felhasználása.

ZÖLDFELÜLET-GAZDÁLKODÁS

A kerület területén nagy mennyiségű zöldfelület található, melyek hozzájárulnak a kerület pozitív megítéléséhez.

Az erdő terület fenntartását a Pilisi Parkerdő Zrt. Budapesti Erdészete, a fasorok és parkok fenntartását a Városgazda XVIII. kerület Nonprofit Zrt. végzi.

Az erdők a levegőtisztaság védelemben, valamint a sportolásban és a kikapcsolódásban játszott szerepük miatt kiemelten fontos jelentőségűek.

Az Önkormányzat 2017 júliusában létrehozta a Zöldterületi Gondnokságot. A szervezet célja Budapest Főváros XVIII. kerületének közigazgatási határain belül elhelyezkedő erdők, mint különös jelentőségű természeti területek rendjének és tisztaságának védelme, azok rendjét megbontó jogsértések hatékonyabb megelőzése, megakadályozása, valamint a kerületi erdőterületek rekreációs fejlesztése, az erdő közjóléti funkciójának erősítése.

Az elmúlt években a Péterhalmi-erdő, területén új pad-asztal garnitúrák, szemétygyűjtők, torna és játszó eszközök, tűzrakó helyek és információs táblák kerültek kihelyezésre, az erdei tornapályák és futókörök felújítása, valamint a sétautak melletti szoliter berendezések felújítása, karbantartása történt meg. Megújult a Sas utcai erdei tornapálya, valamint a Közdülő utcai tornapálya is. A Tünde utcai erdőben vadmegfigyelőt és vadkamerát helyeztünk el. A Kapocs utcai erdő területén erdei osztálytermet alakítottunk ki, valamint utcabútorokat helyeztünk el.

A zöldfelületek fenntartására, fejlesztésére vonatkozó irányelveket a Zöldfelület-gazdálkodási koncepció tartalmazza, amely szervesen illeszkedik a Környezetvédelmi Programhoz, valamint a helyi környezet védelméről, a közterületek, ingatlanok, település tisztaságáról és a fák védelméről szóló 28/2012. (VI.07.) sz. önkormányzati rendelethez.

A nagy kiterjedésű zöldfelületek miatt kerületünkben kiemelt kérdés a parlagfű elleni védekezés, amelynek hatékonysága évről-évre nő.

Kerületünk fasorainak pótlása, fenntartása folyamatosan történik. Minden évben meghirdetésre kerül az „Ültess fát kerületünknek” pályázat, így a lakókkal és intézményekkel közösen sikerül pótolni a kivágásra kerülő, idős, beteg fákat, illetve törekszünk egységes fasorok kialakítására.

2014 és 2018 között az Önkormányzat számos környezetrendezési munkát végzett el a Kossuth téren, a Gödör téren, a Brenner János parkban és további parkokban.

A parkokban összesen 101 db játszótér, valamint 15 db szabadtéri sportpálya található. Folyamatos fenntartásuk, illetve szükség szerinti felújításuk nagyban befolyásolják parkjaink esztétikai rekreációs értékét.

KÖZLEKEDÉS-, ÉS SZÁLLÍTÁS SZERVEZÉS

Kerületünk forgalmi helyzetét alapvetően az áthaladó fő közlekedési utak, a Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér közelsége határozza meg.

A közlekedésből eredő terheléscsökkenés érdekében az Önkormányzat a kerület egész területén korlátozta az átmenő tehergépjármű forgalmat, és a kerület egyes területein forgalom csillapított (TEMPÓ 30-as) övezeteket alakított ki.

A BKK Zrt.-vel együttműködve pedig javultak a kerületi lakosság tömegközlekedési lehetőségei (pl. új buszjáratok beiktatása)

Az intézkedések (forgalomtechnikai felülvizsgálat, csökkentett sebességű övezetek kijelölése, útfelújítás, stb.) végrehajtásánál a levegőtisztaság- illetve a zaj és rezgésvédelem szempontjait is figyelembe kell venni.

Pestszentlőrinc és Pestszentimre 2015-ben készült városfejlesztési stratégiájának hosszú távú, átfogó és középtávú tematikus céljaiból több kapcsolódik a kerékpár, mint közlekedési- és rekreációs eszközhöz. Az elsőként említett átfogó cél az aktív, sportos, képzett, összetartó helyi társadalom megteremtését szolgálja, melynek keretében a kerület lakosai számára elérhetővé kell tenni mindazon szolgáltatásokat és eszközöket, melyek az egészség

megőrzését biztosítják. A tematikus célok között pedig megjelenik az aktív, egészséges és sportos lakosság, a rekreációs igényeket is kielégítő zöldfelületi rendszer, valamint a helyi mobilitást előtérbe helyező, a külső hálózathoz jól kapcsolódó, fenntartható környezetbarát közlekedési rendszer feltételeinek megteremtése.

B+R parkoló jelenleg Pestszentlőrinc állomáson, kerékpáros támasz pedig Ferihegy megállóhelyen, valamint a Béke téren került kialakításra. Általánosságban elmondható, hogy a közterületen elhelyezett kerékpár tárolók és támaszok többsége leginkább kereskedelmi létesítményekhez, és közintézményekhez köthetők.

GAZDASÁGI, TÁRSADALMI MUTATÓK

Az utóbbi években számos lakópark épült. Jelenleg a lakótelepeken élő lakosság a kerület összlakosságának 1/3-át teszi ki. Az Önkormányzat az általa fenntartott oktatási és szociális intézmény infrastrukturális fejlesztésére az elmúlt években nagy hangsúlyt fordított, ezzel modern, élhetőbb környezet kialakítását kívánta megteremteni a kerületi lakosok számára. Fontos szerepet kapott a környezetvédelem, valamint a megújuló energia hasznosítása.

Az Önkormányzat továbbá leromlott településrészeit is tudatosan fejleszti, ezzel javítva az alacsony státuszú lakosság életkörülményeit.

Az új, illetve felújított intézmények átadása révén (Bababirodalom Bölcsőde, Kerekérdő óvoda, orvosi rendelők, Iciri-piciri Bölcsőde, stb.) javult a kerületi infrastruktúra állapota.

A zöldfelületek megőrzése, a kertvárosi jelleg fenntartása, valamint az infrastrukturális lehetőségek túlterhelésének elkerülése érdekében a jövőben fokozni kell az építkezésekkel kapcsolatos engedélyek kiadásának és az építkezések lefolyásának ellenőrzését, valamint felül kell vizsgálni Pestszentlőrinc-Pestszentimre Városrendezési és Építési Szabályzatát.

A kerület teljes területére 2017. évben elkészült és elfogadásra került a településképi arculati kézikönyv (TAK), illetve ennek alapján a településképi védelméről szóló 22/2017. (IX.12.) önkormányzati rendelet (Tkr.). A TAK és a Tkr. kiemelt figyelmet fordít, és meghatározza a kerület közterületein, illetve az építési telkeken meglévő és kialakítandó zöldfelületekre vonatkozó egyes szabályokat, elveket, továbbá követendő javaslatokat fogalmaz meg.

2019. évben megalkotásra kerül a kerület teljes területére készülő új Kerületi építési szabályzat (KÉSZ), mely a Tkr. rendelkezéseivel összhangban tartalmazni fogja az építkezésekkel kapcsolatos zöldfelületek kialakítására vonatkozó szabályokat is.

2. Helyzetkép és célok

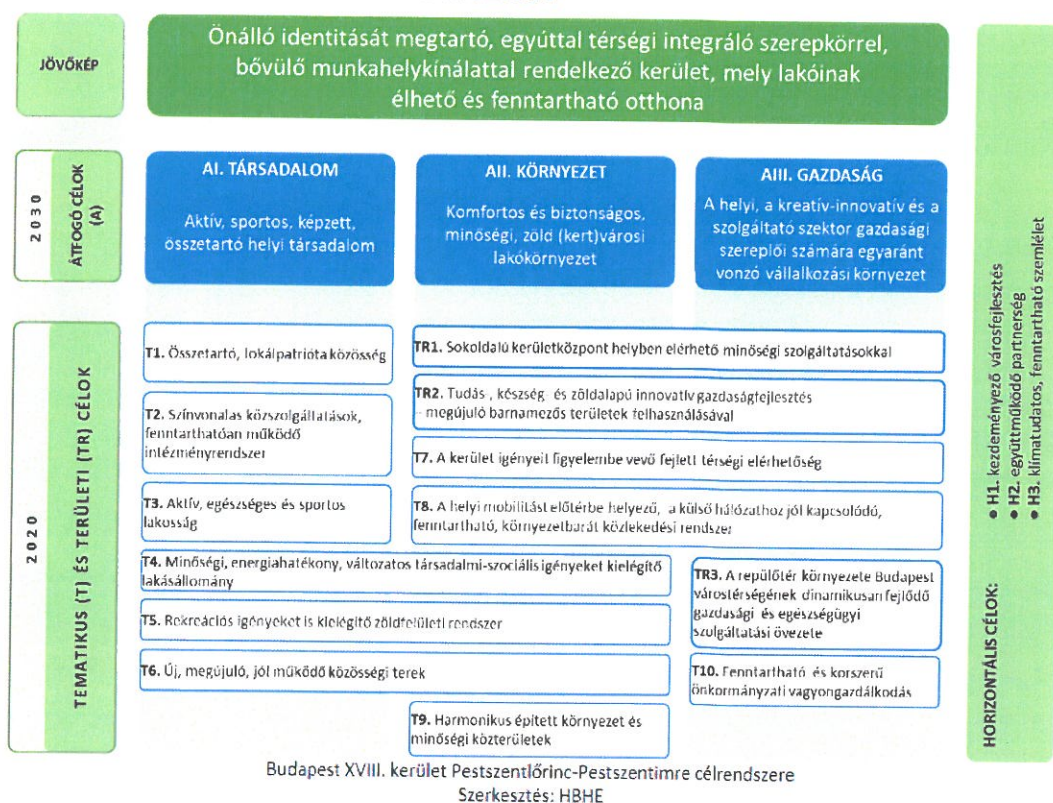
Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzata tudatában van annak a természeti és épített értéknek, amelynek megőrzéséért és fejlesztéséért dolgozni hivatott. A Környezetvédelmi program felülvizsgálatát az Önkormányzat által meghatározott feladatok és célkitűzések, valamint a kerület jellemzői, illetve a lakossági elvárások teszik szükségessé.

A felülvizsgálatnál figyelembe lettek véve a Budapest XVIII. kerület Pestszentlőrinc – Pestszentimre Településfejlesztési Konceptiójában (továbbiakban: TFK) és Integrált Településfejlesztési Stratégiájában (továbbiakban: ITS) rögzített környezetvédelmi célok, irányok.

Kerület jövőképének egyik alappillére a minőségi, biztonságos, zöld (kert) városi lakókörnyezet. Az épített és természeti környezet tekintetében Budapest Főváros Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzatának célja, hogy a lakói számára biztosított legyen a biztonságos, zöld, minőségi lakókörnyezet, megfelelő szolgáltatásokkal együtt. Ezt az elérendő célt az egyes tematikus célok építik fel úgy, mint:

- T4. Minőségi, energiahatékony, változatos társadalmi-szociális igényeket kielégítő lakásállomány,
- T5. Rekreációs igényeket is kielégítő zöldfelületi rendszer,
- T6. Új, megújuló, jól működő közösségi terek,
- T8. A helyi mobilitást előtérbe helyező, a külső hálózathoz jól kapcsolódó, fenntartható, környezetbarát közlekedési rendszer,
- T9. Harmonikus épített környezet és minőségi közterületek.

A STRATÉGIAI FEJLESZTÉSI CÉLOK MEGHATÁROZÁSA

A fejlesztendő területeket és/vagy módszereket a 461/2015. (IX. 29.) önkormányzati határozattal elfogadott ITS is rögzítette, az alábbi középtávú fejlesztési projektsomagok keretében:

- KULCS-2 A kerület zöldfelületeinek lakosságbarát és fenntartható megújítása
- KULCS-3 Fenntartható, hatékony energiahasználat megvalósítása
- TEM-6 Innovatív, környezetbarát gazdaságfejlesztés - a megújuló barnamezős területek menedzselésével
- AKC-2 Élhető és fenntartható Havanna lakótelep

- HAL-1 A kerületen belüli közlekedési kapcsolatok javítása, a környezetbarát módok előtérbe helyezésével
- HAL-2 A közösségi közlekedés szerepének növelése, a kerület elérhetőségének javítása.

Fenti célok jól mutatják, hogy az Önkormányzat kiemelt témaként kezeli a környezetvédelem témáját, hiszen Budapest XVIII. kerülete nagy zöldfelülettel rendelkező kertváros-jellegű városrész. E területek megőrzését és ápolását, valamint lehetőség szerinti bővítését és fejlesztését az Önkormányzat alapvető feladatának tartja. Ezen túlmenően azonban számos más kérdés is különös figyelmet és átgondolt tervezést igényel. Ilyenek többek között a közterek állapota, a kerület zöldinfrastruktúrájának kialakítása, a köztisztaság, a hulladékgazdálkodás, valamint a közlekedés, a zaj- és levegőszennyezés, ill. a környezettudatos nevelés kérdése.

Az Önkormányzat különleges figyelmet szentel a környezeti nevelés kérdésének, hiszen csak a szemléletmód formálásával és a következő generációk ismereteinek bővítésével érhető el hosszú távú, tartós hatás. Ebből a szempontból kiemelkedő jelentősége van a program és a hozzá kapcsolódó határozatok, kezdeményezések és akciók kommunikációjának is.

Az Önkormányzat minden évben meghirdeti Zöld Intézmény pályázatát az Önkormányzat fenntartásában lévő intézményei részére a környezeti nevelés elősegítésének érdekében. A pályázat célja, hogy a gyermekek, a felnőttek és az idősek közelebb kerüljenek a természet értékeihez, és sajátítsák el a környezettudatos életvitelt.

További intézkedésként az Önkormányzat 2017 júliusában létrehozta a Zöldterületi Gondnokságot. A szervezet célja Budapest Főváros XVIII. kerületének közigazgatási határain belül elhelyezkedő erdők, mint különös jelentőségű természeti területek rendjének és tisztaságának védelme, azok rendjét megbontó jogsértések hatékonyabb megelőzése, megakadályozása, a kerületi erdőterületek rekreációs fejlesztése, az erdő közjóléti funkciójának erősítése, valamint a környezeti nevelés.

3. Jogszabályi háttér

Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzata a környezet védelme érdekében illetékességi területére önálló települési Környezetvédelmi Programot dolgozott ki, amely összhangban áll mind a Nemzeti Környezetvédelmi Programban (továbbiakban: NKP) foglalt célokkal és feladatokkal, mind a település rendezési tervével. A Környezetvédelmi Programot a Képviselő-testület hagyja jóvá.

A kerületi Környezetvédelmi Program felülvizsgálatához, és a célok meghatározásához elengedhetetlen a vonatkozó jogszabályok ismerete.

A kerületi környezetvédelmi munkát szabályozó fontosabb jogszabályok az alábbiak:

- A hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény
- Az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény

- Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény
- A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény
- A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény
- A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény
- A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény
- A területfejlesztésről és területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény
- Az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény
- A fás szárú növények védelméről szóló 346/2008. (XII.30.) Korm. rendelet
- A környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló 284/2007.(X.29.) Korm. rendelet
- A környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet
- A vízgazdálkodási hatósági jogkör gyakorlásáról szóló 72/1996. (V. 22.) Korm. rendelet
- A felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004 (VII.21.) Korm. rendelet
- A felszíni vizek minősége védelmének szabályairól szóló 220/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet
- A környezetvédelmi felülvizsgálat végzéséhez szükséges szakmai feltételekről és a feljogosítás módjáról, valamint a felülvizsgálat dokumentációjának tartalmi követelményeiről szóló 12/1996. (VII. 4.) KTM rendelet
- A vízjogi engedélyezési eljáráshoz szükséges dokumentáció tartalmáról szóló 41/2017. (XII. 29.) BM rendelet
- A felszín alatti vízkészletekbe történő beavatkozás és a vízkútfúrás szakmai követelményeiről szóló 101/2007. (XII. 23.) KvVM rendelet
- A vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízelésmények védelméről szóló 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelet
- Az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény
- A parlagfű elleni közérdekű védekezés végrehajtásának, valamint az állami, illetve a közérdekű védekezés költségei megállapításának és igénylésének részletes szabályairól szóló 221/2008. (VIII. 30.) Korm. rendelet

Az Önkormányzat települési Környezetvédelmi Programja elsődlegesen az idevonatkozó jogszabályok alapján készült, de mint Budapest egyik kerületének, Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzatának a fővárosi jogszabályokat is figyelembe kell vennie saját környezetvédelmi programjának megalkotásakor.

Budapest XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzat Képviselő-testülete 1996-ban fogadta el a Helyi Környezetvédelmi Programot. A most felülvizsgálatra kerülő Környezetvédelmi Program az érvényes jogszabályok, a helyi jóléti, etikai, gazdasági igények, valamint a tudományos követelmények alapján készült.

4. A program hatóköre

A Környezetvédelmi Program Budapest XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimre területére terjed ki.

5. Fő területek kijelölése

A program összeállításakor elsősorban azokat az elemeket vizsgáltuk, amelyeket a Környezetvédelmi Törvény is meghatároz.

Figyelembe véve az Önkormányzat lehetőségeit kiemelten kívánjuk kezelni az alábbi területeket:

- Zöldterület gazdálkodás (zöldfelületek megőrzése és ápolása, a zöld kerületi jelleg biztosítása, belterjes parkok kialakítása, stb.)
- Települési környezet tisztaság, hulladékkezelés (közterület-felügyelet bővítése, közterületi kutyasétáltatás körülményeinek javítása, stb.)
- Csapadékvíz-elvezetés (árkok és csatornák rendben tartása, lakók felelősségvállalásának ösztönzése, stb.)
- Környezeti nevelés (tájékoztatás, ösztönzés, figyelemfelkeltés, támogatás, stb.)
- Energiagazdálkodás (hatékony és takarékos energiaszolgáltatás)
- Megújuló energia hasznosítása

A kiemelt területeken túl az alábbi környezeti, illetve környezeti elemekkel összefüggő témákat vizsgáljuk:

- Szennyvíztisztítás, és - kezelés
- Zaj-, rezgés és légszennyezés elleni védekezés
- Közlekedésszervezés
- Ivóvíz ellátás
- Természetvédelem

Az egyes területek vizsgálatakor, illetve a célok meghatározásakor az Önkormányzat tekintettel van a kerület anyagi és „természetbeni” lehetőségeire és adottságaira. Az egyes feladatok megvalósításához a programban megjelöljük a program készítése idején rendelkezésre álló és biztosított állami, illetve egyéb forrásokat, amelyek bevonása – részben, vagy egészben – biztosíthatja a pénzügyi alapot.

6. Fő célkitűzések megfogalmazása

A program kiemelt célkitűzései: az 1995. évi LIII. tv. 1. §. (2) bek. alapján kerültek kidolgozásra. A célállapotnak tükröznie kell a környezettudatosságot, a fenntartható fejlődést és a tudatos energiagazdálkodást, valamint figyelemmel kell lennie a kerület lakosságának igényeire, a terület adottságaira és jellemzőire.

Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzata kiemelten kezeli az alábbi célkitűzéseket:

- Az elővigyázatosság, megelőzés és helyreállítás elvnek érvényesítése, valamint a fenntartható fejlődés biztosítása. E munkák előkészítése érdekében számba kell venni a környezet igénybevételével, terhelése és szennyezése csökkentésével összefüggő helyi feladatokat.
- Az emberi egészség védelme, az életminőség helyi környezeti feltételeinek a javítása. E célok elérése érdekében kiemelt szerepet kap a korszerű helyi felvilágosító munka.
- A helyi természeti erőforrások megőrzése és fenntartása, az azokkal való ésszerű és fenntartható gazdálkodás személyi, szervezeti és anyagi feltételeinek a megteremtése.
- A biológiailag aktív zöldfelületek mennyiségi arányainak megőrzése, növelése, minőségi javítása és fejlesztése a fenntartható települési környezet megteremtése érdekében.
- A helyi környezetvédelmi feladatok és az egyéb önkormányzati feladatok összehangolása, az utóbbiaknál a környezetvédelmi elvárások kiemelt megjelenítése.
- A helyi (civil) szerveződési formák bevonása a környezet védelmére irányuló tevékenységbe, illetve annak oktatásába, valamint közreműködésük elősegítése a környezet állapotának feltárásában és megismertetésében.
- A környezeti nevelés erősítése. A lakosság, az intézmények és a civil szervezetek részére környezetvédelmi rendezvények szervezése, pályázatok kiírása, ösztönző mechanizmusok kialakítása, valamint a környezettudatos szemlélet beépítése a bölcsődei, óvodai, és az iskolai oktatásba.

7. Elvek meghatározása

Budapest Főváros Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzata Környezetvédelmi Programjának megalkotását és megvalósítását az alábbi elvek mentén határozza el.

A FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉS ELVE

A fenntarthatóság elve alapján csak olyan fejlődést ösztönözhetünk, amely a természet értékeinek rombolása nélkül valósítható meg, illetve ha ezzel nem sértjük az elkövetkező nemzedékek fejlődési esélyeit. Fontos továbbá az ökológiai határok megtartása, a megújuló energia- és erőforrások a megújulás mértékét meg nem haladó, azokat ki nem zsákmányoló kiaknázása.

A VISSZAFORGATÁS (RECYCLING) ELVE

A recycling elvének megfelelően az anyag- és energiaátalakítási folyamatokban keletkező hulladékokat különböző, speciális technológiák segítségével igyekszünk visszavezetni a termelésbe.

A település épített környezetének fejlesztése és kialakítása során előtérbe helyezzük a megújuló energiaforrások használatának, és a helyben megtalálható, hagyományos anyagok felhasználásának, újrahasznosításának ösztönzését.

A TAKARÉKOSSÁG ELVE

Energia- és nyersanyagforrásaink egy része nem megújuló, belőlük csak véges nagyságú készlet áll rendelkezésünkre. Ezek megőrzésének legjobb módja a takarékoság, amely egyben a környezet fokozott védelméhez is hozzájárul.

AZ ÖNKORMÁNYZATI FELELŐSSÉG- ÉS KÖTELEZETTSÉGVÁLLALÁS ELVE

Bár a környezetvédelem nem kizárólag önkormányzati feladat, a cél eléréséhez a közigazgatás egyes szintjeinek különböző, de egyaránt fontos szerep- és felelősségvállalására van szükség. Az önkormányzatoknak más szereplőkhöz hasonlóan felelősséget és kötelezettséget kell vállalniuk a környezet védelméért.

AZ EGYÉNI ÉS KOLLEKTÍV TÁRSADALMI RÉSZVÉTEL ELVE

A környezeti károk általában nem egyéneket, hanem egész emberi közösségeket érintenek. A káros hatások felmérése, elhárítása legnagyobb sikerrel úgy remélhető, ha a folyamatokba bevonjuk az érintett területek lakosságát mind egyénenként, mind pedig csoportként is. A közösség részvétele nagyban javítja a hatásfokot bármilyen környezetvédelmi probléma megoldásánál.

AZ EGYÜTTMŰKÖDÉS ELVE

A környezeti problémák megoldása akkor a legjobb és leghatékonyabb, ha az érdekelt felek összehangoltan cselekednek. Ennek megfelelően a környezetkárosítás megelőzésében és a környezetvédelemben feladatot és felelősséget vállaló szereplők együttműködésére van szükség. Az Önkormányzat ezért együttműködik a közigazgatás szerveivel és az állami intézményekkel, civil szervezetekkel, vállalatokkal, magánszemélyekkel, stb.

AZ ÉLETMINŐSÉG JAVÍTÁSÁNAK ELVE

A társadalmi fejlődés célja az emberek életminőségének folyamatos javítása. Ez elsősorban az egészséges élet lehetőségeinek megteremtését és biztosítását, másodsorban pedig az emberi igények minél magasabb szintű kielégítését jelenti. Az alapvető élelmiszereken és egészséges ivóvízen túl a teljes emberi élet részét képezik az egészségügyi, a kulturális, az oktatási igények is, amelyeknek biztosítása csakis a környezettel harmóniában lehetséges.

AZ INFORMÁCIÓK SZABAD ÁRAMLÁSÁNAK ELVE

Ezen elv alapján lehetővé kell tenni a társadalom tagjai számára a hozzáférést mindazon információkhoz, amelyekkel a hivatalos szervezetek rendelkeznek. A passzív részvételen túl azonban az állampolgárokat képessé kell tenni, hogy beleszólhassanak a döntéshozatali

folyamatokba is. Ez az elv csak megfelelő nevelési-oktatási tevékenységgel együtt valósítható meg.

A KÖRNYEZETI NEVELÉS-OKTATÁS KISZÉLESÍTÉSÉNEK ÉS MAGASABB SZINTRE EMELÉSÉNEK ELVE

A legtöbb környezetvédelmi elv csak akkor érvényesíthető megfelelően, ha fogékony társadalommal és benne megfelelően művelt egyénnel találkozunk. Ezért kiemelt fontosságú az intézményes nevelés-oktatás olyan értelemben vett átszervezése, hogy az intézmények nyitottabbak és fogékonyabbak legyenek a környezeti szempontokra.

8. Előkészítő feladatok

A program sikeres és hatékony végrehajtása érdekében szükség van előkészítő, alapozó feladatok elvégzésére.

- Feladat- és hatáskörök elemzése és ellenőrzése. Az Önkormányzat a program megkezdése előtt, illetve annak lebonyolítása során folyamatosan elemzi és ellenőrzi az előírt feladat- és hatáskörök ellátását, ezek színvonalát és a megoldásra váró teendőket.
- Környezeti állapotfelmérés és állapotjelentés. A környezetvédelmi program szakmai és információs szempontból megalapozott és hiteles végrehajtása érdekében az Önkormányzat felméri a kerület környezeti állapotát, majd erről tájékoztatást készít. Ennek kidolgozására az Önkormányzat fedezetet biztosít a költségvetésben. Az állapotfelmérés és az állapotjelentés kidolgozottságának mélysége, terjedelme, részletezettsége a költségvetésben erre a feladatra biztosított fedezettől függ.

9. A program részterületei

9.1. Települési környezet tisztasága és hulladékgazdálkodás

Pestszentlőrinc-Pestszentimre területén a nagy kiterjedésű zöldfelületek, a lakótelepek, valamint a kutyatartók magas száma miatt különösen nagy feladatot jelent a köztisztaság biztosítása és a keletkező hulladék kezelése.

CÉLOK

Központi cél a képződő hulladék mennyiségének megelőzés útján történő csökkentése, valamint a keletkezett hulladék minél nagyobb arányú újrahasznosítása és visszaforgatása

Az önkormányzat számára további kiemelt célok:

- A keletkező hulladékok szelektíven történő gyűjtése, a veszélyes hulladékok ártalmatlanítása
- Illegális szemétlерakás és szemétlерakók fölszámolása
- Közterületek folyamatos tisztán tartása
- Kommunális hulladék szerves anyag tartalmának csökkentése (az Országos Hulladékgazdálkodási Tervvel, összhangban)
- Szelektív hulladékgyűjtés bővítése, a szelektív hulladékgyűjtő szigetek környezetében lerakott hulladék csökkentése
- A zöldhulladék közszolgáltatás rendszerű gyűjtése mellett a házi komposztálás népszerűsítése.

ESZKÖZÖK

- Szemléletformáló kommunikáció
- Oktatás, nevelés
- Rendszeres ellenőrzés és szigorú büntetés
- Közterület-felügyelet munkájának bővítése
- Lakosság aktív bevonása, egyéni felelősségérzet fokozása
- Közhasznú munkavégzés

FOLYAMATBAN LÉVŐ FELADATOK

- Kommunális hulladék begyűjtése, elszállítása, ártalmatlanítása, deponálása. Budapest egész területén, így Pestszentlőrinc-Pestszentimre közigazgatási területén is a Fővárosi Közterület-fenntartó Zrt. végzi a feladatot.
- Nem tartoznak azonban e közszolgáltatás körébe az alábbi hulladéktípusok:
 - a. alkalmi háztartási hulladék (építési, bontási törmelék, egyéb)
 - b. ipari, kereskedelmi, szolgáltató és más gazdasági tevékenység során esetileg, nem ismétlődően keletkező hulladék
 - c. veszélyes hulladékok.
- Éves lomtalanítás a Fővárosi Önkormányzat szervezésében.
- Veszélyeshulladék-gyűjtési akció. A kerületi Önkormányzat, valamint az FKF Nonprofit Zrt. szervezésében kerületünkben évente két alkalommal kerül lebonyolításra a veszélyes hulladék gyűjtése, annak érdekében, hogy minél kevesebb veszélyes hulladék kerüljön a háztartási hulladékok közé.
- Szelektív hulladékgyűjtés az FKF Nonprofit Zrt. szervezésében történik.
- Lombzsák és komposztáló edény biztosítása. A kerületi Önkormányzat akciójának célja az illegálisan lerakott zöldhulladék mennyiségének csökkentése ezáltal az avar és kerti hulladék égetésének visszaszorítása. Ennek érdekében a családi házas ingatlanok

tulajdonosai számára 5 darab zöldhulladék-gyűjtőzsák kerül kiosztásra, amelyekbe gyűjthetik a keletkező zöld hulladékot. Továbbá komposztáló ládák ingyenes biztosításával is elősegítjük a keletkezett zöldhulladék helyben történő felhasználását.

- Föld Napja rendezvény. Az önkormányzat zsákok és kesztyűk biztosításával segíti a lakosok, civil szervezetek takarítási munkáját.
- Illegális hulladék gyűjtése. Az illegális hulladékok összegyűjtését a Városgazda XVIII. kerület Nonprofit Zrt. végzi.
- A működő két szelektív hulladékgyűjtő udvar lakosság körében történő népszerűsítése.

TERVEZETT FELADATOK

- Utcai hulladékgyűjtők számának növelése. Célkitűzés, a kerület központi, frekventált területein a jelenleg kihelyezett hulladékgyűjtő edények darabszámának növelése a közterületek hatékonyabb tisztántartása érdekében.
- Illegális hulladéklerakó helyek felderítése és felszámolása, továbbiak kialakulásának megelőzése. E munkában nagy szerep jut a szemléletformálásnak és az ellenőrzésnek. A felderítő munkába be kell vonni a lakosságot is, az ellenőrzést pedig térfelügyelő kamerák elhelyezésével is biztosítani kell.
- Közterületen történő árusítás (piacok környezetének) fokozott ellenőrzése. A közterület használatának fokozott ellenőrzése során meg kell követelni az igénybe vett területen a rendet, a göngyöleg és a hulladék megfelelő tárolását és elszállítását.
- A kerület köztisztaságának további javítása, a hatékony szemléletformálás érdekében gyakoribb ellenőrzések, szigorúbb szankciók, területbejárások szükségesek.
- Kutyaürülék gyűjtő edények számának növelése a közterületi kutyapiszok csökkentése érdekében.
- Intézményi és közterületi szerves hulladék komposztálási rendszerének kialakítása, támogatási rendszerének kialakítása. A kerület tulajdonában, fenntartásában lévő intézményekben, ingatlanokon, közcélú zöldfelületeken összegyűjtött zöldhulladék komposztálására szükséges egy központi komposztáló létrehozása szakszerű begyűjtéssel együtt. Ehhez a megfelelő helyszín kiválasztása az elsődleges feladat.
- Együttműködés a civil szervezetekkel a környezetkímélő hulladékgazdálkodás, valamint a környezettudatosság népszerűsítése érdekében.

9.2. Zöldfelület gazdálkodás

A zöldfelületek arányát tekintve kerületünk a főváros egyik legzöldebb kerülete. A kerület lakosainak életében legnagyobb zöldfelületünk, a Péterhalmi-erdő különös szerepet tölt be, hiszen a két kerületrész közös identitásának ez a fő kifejezője. A kerület kertvárosi jellege szintén a „zöld” hatást erősíti.

A zöldfelületek nagysága nagyban hozzájárul ahhoz, hogy a kerület lakosai szeretnek itt élni. A település esztétikus megjelenése és a növényzet kondicionáló hatása kedvezően alakítja a közérzetet, kihat az itt élők hangulatára, regeneráló hatása az urbanizációs hatásokat is ellensúlyozza. Környezetvédelmi szempontból a biológiailag aktív területeknek nagy

jelentősége van a levegő tisztaságának megőrzésében, a zaj elleni védekezésben, valamint a talajerózió csökkentésében.

A zöldterületek azonban csak akkor járnak a felsorolt pozitív hatásokkal, ha rendezettek és gondozottak. A zöldfelületek az egészséges települési környezetre gyakorolt hatásuk alapján fontos környezetvédelmi eszközként kezelendők, megtartásuk és fejlesztésük a környezetvédelmi munka alapvető része. Az értékes, biológiailag aktív közterületek kialakítása, fenntartása és felújítása az Önkormányzat fontos feladata, amelyet a Zöldfelület-gazdálkodási koncepció fejt ki.

CÉLOK

Alapvető cél a kerület biológiailag aktív zöldfelület arányának fenntartása, és a kertvárosi jelleg megőrzése.

Ennek érdekében szükség van:

- a zöldfelületek védelmére;
- a zöldfelületek mennyiségi és minőségi továbbfejlesztésére;
- a zöldfelületek tisztaságának védelmére,
- az erdőterületek nagyságának növelésére, valamint;
- az erdők tényleges borítottságának növelésére.

TERVEZETT FELADATOK

- További zöldfelület-fejlesztési lehetőségek felkutatása és megvalósításának lehetővé tétele a kerületi építési szabályzat és egyéb szabályozási tervek elkészítése során.
- Terület rehabilitációs tevékenységek, társadalmi, környezeti és gazdasági szempontok figyelembe vételével.
- Fasorok, faállomány felmérése. Szükséges a fasorok felmérése fafajta, kor és egészségi állapot szerint. Ezen adatok ismeretében tervezhetők a fasorok fenntartási és rekonstrukciós munkái, illetve új fasorok létesítése.
- Parkok teljes körű felmérése a területnagyságra, a parkfák állapotára és korára, a parkok növényzetének értékére, a játszóterek burkolatára, a park alkotóelemeinek felsorolására, valamint a lakosság igényeire vonatkozóan. Lakótelepi parkok esetében különösen fontos a korcsoportok (0-18 év között három korcsoport, felnőttek, nyugdíjasok) szerinti igényfelmérés. A lakossági elvárások ismeretében meghatározhatók a parkkal kapcsolatos követelmények és esetleges funkcióváltások (pihenőparkok kialakítása, játszószerkek megszüntetése, illetve új játszószerkek építése, stb.).
- Zöldterületek fejlesztése, fenntartása. A meglévő parkjaink fenntartása, fejlesztése mellett további zöldfelületek pihenőparkokká alakítása.
- Új parkolóhelyek kialakítása a szükségtelen zöldterület használat megszüntetése érdekében. A parkolók mellett fák, cserjék darabszámának növelése indokolt.

- Új kutyafuttatók kialakítása a megnövekedett kutyás társadalom igényeinek kielégítése érdekében.
- Többször iskolázott, várostűrő fák telepítése a fasorokban a kiszáradt, kivágott fák pótlására. Ennek keretében fahelyek kialakítása a járdák melletti fasori sávokban, az aszfaltozott területek feltárásával (pl. Baross u.).
- Lakosság aktív bevonása és ösztönzése, közösségi programok hirdetése. A lakosság, Önkormányzatunk fenntartásában lévő intézmények és civil szervezetek részére továbbra is tervezzük meghirdetni a „Szebb, virágosabb kerületünkért” pályázatot. Valamint folytatni szükséges az „Ültess egy fát kerületünknek” pályázatot.

9.2.1. Erdők védelme

Cél, hogy javuljon a kerület területén található erdők minősége és mennyisége, a lakosság pedig pihenésre és sportolásra egyaránt használni tudja azokat úgy, hogy közben megmarad az erdő természetes életközössége.

TERVEZETT FELADATOK

- Folyamatos egyeztetésre és együttműködési megállapodásra van szükség az erdők kezelését végző Pilisi Parkerdő Zrt. Budapesti Erdészétével. Az erdők fenntartásához az Önkormányzatnak pénzügyi fedezetet kell biztosítania.
- Engedély nélküli fakivágások és farongások megakadályozása
- Illegális szemétkerakás megakadályozása az erdőkben. Ennek érdekében sorompók és árkok építése, kamerák és figyelmeztető táblák kihelyezése szükséges, valamint gyakori ellenőrzés a Kerületi Zöldfelületi Gondnokság és a Rákosmenti Mezei Őrszolgálat részéről.
- Biztosítani kell az erdők rendszeres takarítását, a szemétkerakás megakadályozását, sétautak, erdei sportpályák kialakítását, padok. Folytatni kell a sportolás, pihenés biztosítása érdekében a sporteszközök telepítését, sétautak felújítását.

9.3. Csapadékvíz-gazdálkodás és szennyvízkezelés

9.3.1. Csapadékvíz elvezetése

Pestszentlőrinc-Pestszentimre területén nagy gondot okoz a hirtelen nagy mennyiségben lehulló csapadék. A probléma oka a jelenleg részlegesen kiépített csapadékvíz elvezető hálózat, az ingatlanokról az utcára kivezetett csapadékvíz, valamint a kerületi és a fővárosi hatáskörök megoszlása. Míg ugyanis a kisvízfolyások, illetve az árokhálózat egy része a fővárosi önkormányzat tulajdonában és kezelésében (FCSM Zrt.) található, addig jelentős hosszúságú árokhálózat, kisvízfolyás és zárt csapadékcatorna van a kerületi önkormányzat tulajdonában, kezelésében és üzemeltetésében is.

A Városgazda XVIII. kerület Nonprofit Zrt. által üzemeltetett árokhálózat hossza: 5921 m.

A felszíni csapadékvíz elvezetést biztosító csapadékcatornák, szikkasztó, burkolt és nyílt árkok tisztítását a Városgazda XVIII. kerület Nonprofit Zrt. végzi.

Számszerűen: 6807 m csapadékcsatorna, 7 db hordalékfogó műtárgy, továbbá 291 db szikkasztókút, 310 db víznyelő, 943 m átereszt.

A csapadékvíz-elvezető hálózat jellemző hiányossága, hogy a rendszer tervezése, építése és korábbi fejlesztései során elsődleges feladat a csapadékvíz elvezetése volt, a környezetvédelmi szempontból előnyösebb helyben tartás és elszikkasztás helyett. A csapadékvíz helyben történő elszikkasztása kedvezően befolyásolja a talajvízszintet, hasznos a terület növényvilágának és jó hatással van a helyi mikroklímára. Ennek megfelelően a burkolt felületek csökkentése, az egyes kisvízfolyások, vízvezető árkok természetes mederhez közeli kialakítása, szikkasztó- árkok, -kutak és felszín alatti csapadékvíz szikkasztó-tárolók kialakítása korábban csak elszigetelt, egyedi törekvésnek számított és nem épült be a tervezési rendszerbe. Ez a szemlélet a közelmúltban kedvezően megváltozott. Keresni kell a pályázati lehetőségeket, ahol az új tervezési szemlélet szerinti beruházások megvalósíthatók.

Budapest XVIII. kerület közigazgatási területén kijelölt vízbázis védelmi terület nem található.

CÉLOK

A csapadékvíz helyben történő hasznosításának ösztönzése a lakosság számára esővízgyűjtő tartályok biztosításával.

TERVEZETT FELADATOK

- Csapadékvíz-elvezető hálózat feltérképezése. Térképet szükséges készíteni a jelenlegi csapadékelvezetésre szolgáló hálózatról és műtárgyakról, és föl kell tüntetni a hálózat és a műtárgyak kezelőjét és állapotát is.
- Csapadékvíz-elvezető hálózat végleges kiépítése, folyamatos működtetése és karbantartása
- Burkolt felületek és beépítések korlátozása. A szabályozási tervek elfogadása, valamint a Kerületi Építési Szabályzat (KÉSZ) megalkotása során a csapadékvíz-elvezetés telken belüli biztosítása érdekében meg kell akadályozni a telkek túlzott mértékű beépítését.
- Beépített, burkolt területek arányának csökkentése. Az utak, járdák mellett vízvezető árkokat, szivárgókat kell kialakítani, növelni kell a zöldfelületek nagyságát. A kerület domborzati és talajviszonyaiból következik, hogy az igen költséges csapadékvíz elvezető rendszer kiépítése mellett ahol lehetséges előnyben kell részesíteni a csapadékvíz beszivárogtatását az elvezetéssel szemben.
- Telken belüli esővíz gyűjtésének ösztönzése. Az ingatlanok tulajdonosait és üzemeltetőit ösztönözni kell a csapadékvíz begyűjtésére. Ennek érdekében műanyag házi esővízgyűjtő tartályt biztosítunk pályázat keretében.
- Vizes élőhelyek kialakítása a zöldterületeken. A hirtelen lezúduló nagy mennyiségű csapadékvíz elvezetése és hasznosulása érdekében egyes zöldterületeken vizes élőhelyek, esőkertek kialakításának lehetőségét tanulmányterv készítése keretében vizsgálni szükséges.

9.3.2. Szennyvíztisztítás, - kezelés

Jelenleg a kerület 99.9%-a rendelkezik csatornahálózattal. A kerület szennyvizét a Dél-pesti Szennyvíztisztító Telep tisztítja.

Budapest XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimre területén a 2008-as évtől a szennyvíz beruházásokat a Fővárosi Önkormányzat végzi. A Budapest- Komplex Integrált Szennyvízelvezetése projekt keretében Eu. támogatással 2013-ban megkezdődött kerületünkben a szennyvízelvezető csatornahálózat építése, így a megépülő 94 kilométernyi hálózatnak köszönhetően közel 7500 ingatlan kapcsolódik be a vezetékes szennyvízelvezetésbe.

CÉLOK, TERVEZETT FELADAT

Fő feladat a szennyvízcsatorna hálózat minél nagyobb ütemű teljes kiépítése.

9.4. Környezeti nevelés

A kerületi Önkormányzat fenntartásában lévő oktatási intézményekben a környezettudatos nevelés már a nevelési program része, számos intézmény megkapta az „ökoiskola” illetve „zöld óvoda” megtisztelő elismerést.

Az Önkormányzat fontos feladatának tartja a lakossági szemléletformálást, amire a környezeti jeles napok rendezvényei is lehetőséget teremtenek.

A kerületben komoly, sok évre visszatekintő hagyománya van a környezetvédelmi nevelésnek és a környezettudatos képzésnek. Már az óvodában megkezdődnek azok a foglalkozások, programok, közös tevékenységek, amelyek a gyermekeket környezetüket óvó, a természet védelmére figyelő felnőtté nevelik. A középiskolákban a tanítási órákon túl a délutáni programok között is kínálnak számtalan lehetőséget arra, hogy az érdeklődő tanulók egyedileg vagy közösen megtalálják a módját annak, hogy miként védjék, óvják a természet értékeit, és miként legyenek figyelemmel a helyi és a globális környezetvédelem problémáira.

Önkormányzatunk környezetvédelmi pályázatokat hirdet meg („Komposztálási program”, „Intézményi Cserjeosztás”, „Ültess fát kerületünknek”, „Szebb Virágosabb Kerületünkért”, „Kerületi Apró Virágos Kertek”, „Zöld Intézmény” stb.) a lakosság és a kerületi fenntartású intézmények részére.

Az Önkormányzat minden évben meghirdeti Zöld Intézmény pályázatát a kerület fenntartásában lévő intézmények részére, a környezeti nevelés elősegítésének érdekében. A pályázat célja, hogy a gyermekek, valamint a felnőttek és az idősek is közelebb kerüljenek a természet értékeihez, és sajátítsák el a környezettudatos életvitelt.

CÉLOK

Az önkormányzat célja, hogy a környezettudatos szemléletet népszerűsítse, s mindenkit arra ösztönözzön, hogy óvja a környezetet, és aktívan közreműködjön a környezetvédelmi program végrehajtásában.

TERVEZETT FELADATOK

- Környezettudatos programok bevezetésének támogatása a kerület nevelési-oktatási intézményeiben
 - Rövidtávú célok:
 - ismeretbővítés, a megújuló energiahasznosítás terén az energiahatékonyságot eredményező beruházások ösztönzése a lakosság körében; az egyéni energiafogyasztás mértékének ésszerűsítése, egyéb alternatív energia felhasználás előtérbe helyezése.
 - érzékenyítés, a résztvevők ráébresztése a hatékony energia felhasználás fontosságára, szükségességére
 - attitűdformálás, a lakosság nyitottá tétele a megújuló energiák hasznosítása irányába, megújuló energia-felhasználás arányának növelése
 - Hosszútávú célok:
 - az eddig elért eredmények megtartása, további fejlesztése
 - a legkisebb generáció számára is egy olyan magatartásforma megismertetése, aminek segítségével a mindennapi életben is automatikussá válhatna a környezetmegóvó újrahasznosított energia szerepe
 - a kerületben és a közvetlen környezetében élő emberek számára egy üzenet átadása, mely szerint a környezettudatos gondolkodás nem egy választható alternatíva, hanem az egyetlen járható út a környezeti értékeink fennmaradásáért
- Ismeretterjesztő programok támogatása és szervezése környezetvédelmi, illetve természetvédelmi jeles napok alkalmával. Kiemelt célcsoportot alkotnak a fiatal generációk (iskolások, óvodások), valamint a családok.
- Helyi médiában (www.bp18.hu, Városkép újság) történő aktív kommunikáció.
- Civil szervezetek aktív bevonása a környezetvédelmi program feladatainak végrehajtása során.

9.5. Energiagazdálkodás

9.5.1. Távhő

A kerület lakossága az országos trendekkel megegyezően negatívan ítéli meg a távfűtést. A rendszer elavultsága következtében a fogyasztók átalányfizetésre, és így gyakran túlfogyasztásra vannak kényszerítve. Ezen segített az elmúlt években sok lakásban megvalósított mérhető és szabályozható távhő fogyasztás. A távfűtés másik megoldandó problémája a nem hatékony működés: a nem megfelelő szigetelés miatt nagy veszteségek keletkeznek a vezetékben, az épületekben nem egyenletes a hőelosztás, és szigetelésük sem kielégítő.

Az elmúlt években a különböző panel felújítási, szigetelési programoknak köszönhetően kerületünkben is egyre több társasháznak sikerült takarékosabbá tenni a fűtés költségeit.

A kerületben a Lakatos lakótelepen és a Havanna lakótelepen épült ki a távhő ellátás. A távhő ellátás hőbázisa a Nefelejcs utca mellett található Budapesti Erőmű Zrt. A távhő szolgáltató a lakásokon kívül intézményeket és néhány ipari fogyasztót lát el. A távfűtés a legkörnyezetkímélőbb fűtési forma.

9.5.2. Gáz

Mára a kerület minden részében megvalósult a gázközművek kiépítése. Gyakorlatilag minden háztartás alkalmazhatja ezt az energiaforrást, amit a magáningatlanok kb. 90%-ban ki is használnak. A szociális helyzetből adódóan sajnos sok hátrányos helyzetű ember a meglévő gázfűtés helyett inkább hagyományos tüzelőberendezéssel fűt.

9.5.3. Villamos energia

A kerület villamos energiával 100%-ban ellátott.

9.5.4. Alternatív energia

Az alternatív energiaforrások jelentősége, hogy használatuk összhangban van a fenntartható fejlődés alapelveivel, és nem okoznak környezetszennyezést. Alternatív energiaforrás az az energiahordozó, amelyből a jelenleg használatos szénhidrogének alternatívájaként valamilyen energiát (hő-, mozgási-, villamosenergia) tudunk kinyerni.

Jelenleg a kőolaj, a földgáz, a szén - nem megújuló energiafajták - adják a kerület energiafelhasználásának csaknem teljes részét, azonban ezen energiafajták készlete korlátozott, újratermelésükre nincs lehetőség, vagy olyan lassú, hogy belátható időn belül a készletek megújulására nem számíthatunk.

Az alternatív energia - mint a napenergia, szélenergia, vízenergia, biomassa és a geotermikus energia - természeti jelenségekből kinyerhető tiszta energia, tehát megújuló energiaforrás.

Jelenleg tehát kétségkívül korunk egyik legnagyobb kihívása az ésszerű és takarékos energiagazdálkodás. A kérdés nagy horderejére tekintettel egy adott térség, esetünkben Budapest, XVIII. kerületének korszerű energiagazdálkodásra történő fokozatos áttérése nem lehet pusztán önkormányzati feladat, de a helyi önkormányzat nem vonhatja ki magát ez alól, s nem háríthatja át egyszerűen másokra. Alternatív energiát a kerület néhány társasháza és ipari létesítménye jelenleg is használ fűtésre. A kerület épített környezetének fejlődése során, az egyre szigorodó energetikai követelmények hatásának is köszönhetően előtérbe került a megújuló energiaforrások használata a magánberuházásoknál, lakóházak építésénél is (pl. napenergia hasznosítás, geotermikus fűtés felhasználása).

CÉLOK

1. A nem megújuló energiahordozókból nyert energiafelhasználás mértékének a fenntarthatósági küszöbire történő csökkentése
2. A megújuló energiahordozók elterjedésének biztosítása és támogatása a lakosság és az Önkormányzat által fenntartott intézmények körében

TERVEZETT FELADATOK

- A lehetséges gazdaságos és a környezeti szempontokat is figyelembe vevő energiafelhasználás kialakításának felmérése az Önkormányzat tulajdonában, illetve kezelésében lévő épületeknél. Törekedni kell ezen értékek elérésére.
- Kerületi energiagazdálkodási terv készítése
- Energiatakarékosságot szolgáló korszerűsítések támogatása. Az energiatakarékosság érdekében a lakóházak és az Önkormányzat fenntartásában lévő intézmények utólagos hőszigetelésének, homlokzati szigetelésének, fűtésszabályozó és mérő rendszer kiépítésének, valamint alternatív energia projektek folyamatos támogatása.

Ezen belül az Önkormányzat rövid távú fejlődési irányvonala a napelemes rendszerek (ún. háztartási méretű kiserőművek) pályázati úton történő támogatása, mivel az elmúlt évek során az energiafelhasználás korszerűsítésére országos szinten tett törekvések vizsgálatából nyert adatok alapján elmondható, hogy Magyarország egész területe alkalmas napelemes áramtermelésre, mindössze a megfelelő tájolásra és elhelyezésre kell ügyelni. Egy megfelelően méretezett napelemes rendszer egy háztartás teljes villamosenergia-fogyasztását képes fedezni, valamint a megtermelt áram 100 %-ban tiszta forrásból származik, ezáltal az építető is hozzájárul a szén alapú energiatermelés okozta környezetterhelés csökkentéséhez.

- Tájékoztató kiadványok készítése. A kerület lakosainak hiteles tájékoztatásában történő aktív részvétel, amely a megújuló energiaforrások bemutatását, népszerűsítését, reális bevezethetőségét jelenti.
- A kerületi óvodákban, iskolákban hangsúlyos szerepet kell szánni a környezetvédelemnek, a megújuló energiaforrások hiteles bemutatásának. Cél a helyi fiatalok szemléletének tágitása, gondolkodásának korszerűsítése.

9.6. Zajvédelem

A hazai és a külföldi felmérések adatai azt támasztják alá, hogy a városi lakosság számára a zajterhelés jelenti az egyik legnagyobb környezeti problémát. Az Önkormányzat kiemelt céljai között szerepel a kerületben a lakosságot terhelő zajterhelés csökkentése. A közlekedéssel kapcsolatos intézkedésekben a levegőszennyezés csökkentésének és a zajvédelmi célok megvalósításának párhuzamosan, egymást kiegészítve kell megtörténnie.

A közlekedési zajon kívül a kerületben a sokszor családi házas övezetben működő üzemek keltette zajterhelés jelent még problémát. További problémát jelent a kerület vendéglátó-ipari létesítmények zajterhelése, amely nagymértékben a vendégközönségtől függ.

CÉLOK

1. A kertvárosi jelleg megőrzése, a határérték fölötti zajterhelések megszüntetése
2. A lakóterületekbe beékelődött zajterhelést okozó tevékenységek fokozatos megszüntetése, a lakóterület elsődleges funkciójának érvényre juttatása
3. A lakóterületek éjszakai, munkaszüneti napokon belüli és kora esti órákban érvényesülő zajterhelésének csökkentése
4. A közlekedésből eredő zajterhelés csökkentése

TERVEZETT FELADATOK

- Zajterhelés követelményszintjeinek megfelelő útépitések. A tervezés kezdeti szakaszában, illetve a hatósági egyeztetés során gondoskodni kell a zajvédelemről, azaz hogy a közlekedésből származó, a megengedettnél nagyobb zajterhelésű területek nagysága ne növekedjen.
- Lakossági zajbejelentések kivizsgálása. A lakossági bejelentéseket a helyszínen kell vizsgálni, szükség esetén zajszint mérést kell végeztetni és a mérési jegyzőkönyv alapján hatósági intézkedést kell tenni.
- Telephely engedélyezési eljárás során a zajterhelés vizsgálata. A telephely engedélyezési eljárás során a szakhatóságoknak vizsgálnia kell a végzett munkafolyamatok zavaró környezeti hatásaként fellépő zajterhelést is. Hiányosságok megállapítása esetén a jegyző határidő kitűzésével kötelezi a telephely engedély jogosultját a hiányosságok megszüntetésére.
- Zaj- és rezgésvédelmi követelmények érvényre juttatása a területrendezési, szabályozási tervekben. A településrendezési tervek környezetvédelmi fejezetének önálló zaj- és rezgésvédelmi dokumentációt kell tartalmaznia.
- Zajterhelés kimutatása az építési tervekben. Az építési engedélykérelmekhez beadott tervdokumentációnak is tartalmaznia kell az épületbe tervezett zajforrásokat valamint a zajterhelés csökkentésének és a határérték feletti zajkibocsátás csökkentésének módját.
- Az oktatási, egészségügyi, szociális intézmények zajterhelésnek kitett nyílászáróinak hangszigetelése.
- Útburkolatok minőségének javítása és karbantartása a rezgés- és zajvédelem érvényesítése érdekében.
- A kerület családi házas övezeteiben ipari tevékenységet végzők engedélyeinek felülvizsgálata a zajkibocsátás csökkentése érdekében.
- Az új településrendezési eszközökben a lakóterületek és az ipari jellegű, zavaró hatású területek elválasztásának előirányzása, elsősorban többszintű növényzetből álló zöldsáv alkalmazásával.

9.7. Levegőtisztaság-védelem

A közlekedés és a fűtőberendezésekben nem megfelelő anyagok égetése következtében fellépő időszakos légszennyezés mellett, a kerület kertvárosi jellegéből adódó avar és kerti hulladék égetés, valamint a nyári időszakra jellemző emelkedett parlagfű pollen koncentráció visszaszorítása az Önkormányzat kiemelt környezetvédelmi feladatát képezi.

CÉLOK

1. Légszennyezettség csökkentése a téli időszakban
2. A kerület allergén növény fertőzöttségének a minimális szintre szorítása

TERVEZETT FELADATOK

- Az avar és kerti visszaszorítása.
- Zöldhulladék összegyűjtésének és komposztálásának önkormányzati támogatása. A lakosság és társasházak részére az önkormányzat megvásárolja az FKF Zrt. lombgyűjtő zsákjait. Az önkormányzat kampányokon, kiadványokon és programokon keresztül felhívja a lakosság figyelmét a komposztálás előnyére, illetve támogatja a közterületeken, ingatlanokban és az intézményekben a zöldhulladék szervezett és rendszeres összegyűjtését, valamint komposztálását a biomassa hasznosítása érdekében.
- Szilárd burkolat kiépítése. Támogatni kell a kerületben található földutak szilárd burkolattal való kiépítését. A csatornázás után az úttesteket teljes szélességében helyre kell állítani.
- Közterületek porterhelésének csökkentése. Az utak, utcák, padkák és egyéb fedetlen felületek rendszeres tisztításával, öntözésével, illetve lehetőség szerint talajtakaró növényzet telepítésével csökkenteni kell a felületi légszennyezést.
- Több szintű növényzet telepítése főútvonalak mentén. A főútvonalak mentén (pl. Nagykőrösi út, Cziffra György u., Nefelejcs u., Ráday u., Királyhágó u., Nemes u., stb.) a Fővárosi Önkormányzat bevonásával a légszennyezés és zajterhelés csökkentése érdekében több szintű növényzet telepítési tervének kidolgozása, védőfásítás.
- Parlagfű fertőzöttség visszaszorítása. A lakosság figyelmét a virágzási időszak előtt aktív ismeretterjesztő kampánnyal kell felkelteni.

9.8. Közlekedés-szervezés

Pestszentlőrinc-Pestszentimre a főváros más külső kerületeire is jellemző közlekedési állapotot mutatja. A kerületen mennek keresztül a be- és kivezető sugaras elrendezésű utak, amely jelentősen növeli az átmenő forgalmat, és hozzájárulnak a kerület levegő- és zajszennyezéséhez.

A hazai gyakorlattal megegyezően először a lakó-pihenő övezetek elterjedése indult meg a kerületben a teherforgalom távol tartására és a sebesség korlátozására. Jelenleg a kerület összes lakótelepe lakó-pihenő övezet besorolásba került.

30 km/h sebességkorlátozott (TEMPÓ 30-as) övezetek:

A kerület több, tömegközlekedési útvonalak és főútvonalak által határolt területén tempó 30-as zónák kerültek kijelölésre. Ezekben az övezetekben kizárólag a sebesség korlátozás a cél. (Rendessytelep, Bélatelep, Erzsébettelep, Szemeretelep, Bókaytelep, Gloriett-telep, Szent-Imre kertváros, Ganztelep, Erdőskert, Újpétertelep)

A kerület közigazgatási területét két vasút vonal is érinti, a 142-es Budapest-Lajosmizse-Kecskemét, valamint a 100-as Budapest-Cegléd-Szolnok-Debrecen-Nyíregyháza vonal.

Budapest egyetlen nemzetközi légi forgalmat lebonyolító repülőtere a kerületben található, ebből adódóan a légi közlekedést választók, a kerület közlekedési hálózatát használják.

CÉLOK

Az önkormányzat célja a kerület közúti és kötött pályás közlekedésének az összehangolása, hogy a lakosság célszerűen használja ki a tömegközlekedés és a kerékpáros közlekedés előnyeit, és javuljon a kerületszerek kapcsolata egymással és a városközponttal.

TERVEZETT FELADATOK

- A kerületben további súly és sebességcsökkentő zónák létrehozása, ezzel csökkentve a lakosság terhelését.
- Tömegközlekedési lehetőségek bővítése, hogy javuljon a két kerületszék kapcsolata
- Fenntartható közlekedésfejlesztés érdekében kerékpárutak létesítése és kerékpárbarát közlekedési rendszer preferálása
- Magas szintű kerékpáros közlekedési kultúra kialakítása: iskolai oktatás, rendezvények/kampányok, internetes és mobil applikációk
- A városi kerékpáros közlekedés további infrastruktúra-fejlesztésén túl a kizárólag elektromos üzemű járművek töltőhálózatának kiépítése
- Szabadidős és közlekedési célú kerékpározás lehetőségeinek, biztonságának fejlesztése
- A közúti, tömegközlekedési és kerékpáros közlekedési hálózatok összehangolása
- A térségi kerékpározás (EuroVelo) támogatása
- B+R pontok kialakítása
- P+R parkolók létesítése (magáncélú és kereskedelmi szállítás)
- További elektromos töltőállomások telepítése

9.9. Ivóvíz ellátás

A kerület lakosságának ivóvízzel való ellátottsága mennyiségi és minőségi szempontból gyakorlatilag teljes körűen megoldott.

CÉLOK

El kell érni, hogy megszűnjenek a szolgalmi jogú vízvezetékek.
--

TERVEZETT FELADATOK

- A kerület területén lévő szolgalmi jogú ivóvíz használatok felmérése és lehetőség szerinti megszüntetése
- A játszótereken, parkokban az ivókutak kihelyezésének folytatása.

9.10. Természetvédelem

Budapest XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimre területén jelenleg nincs természetvédelmi oltalom alatt álló terület.

9.11. Környezetvédelmet szolgáló egyéb önkormányzati intézkedések

- A Képviselő-testület a környezetvédelem helyi gazdasági-pénzügyi alapjainak biztosítása céljából környezetvédelmi és faültetési alapot tart fenn.
- A Képviselő-testület fontos feladatának tekinti a környezeti ismeretek terjesztését és fejlesztését (óvodai nevelés, iskolai nevelés, képzés, művelődés, iskolarendszeren kívüli oktatás és továbbképzés, ismeretterjesztés). Anyagi támogatást nyújt a környezetvédelmi tárgyú helyi kiállítások, konferenciák megrendezéséhez, illetőleg pályázatok díjazásához.
- Az Önkormányzat környezetvédelemmel kapcsolatos munkájába segítségképpen bevonja a civil szervezeteket.
- A helyi szabályozási terv készítésekor és jóváhagyásakor az Önkormányzat külön szempontként vizsgálja a szomszédos önkormányzatokat is érintő környezeti hatásokat: a szabályozási terv jól elkülöníthető része foglalkozik a helyileg megoldandó teendőkkel.
- Az Önkormányzat munkája során átfogó környezettudatos szemléletet és működést érvényesít és jelenít meg.
 - A közbeszerzési eljárások és eszközbeszerzések során előnyben kell részesíteni a környezetbarát és energiatakarékos technológiákat.
 - A környezettudatos irányítási rendszer kidolgozása és bevezetése a polgármesteri hivatal és az önkormányzati intézmények, vállalatok részére.

- Az egészséges életmóddal és a környezettudatossággal kapcsolatos szemléletformálás támogatása.
- A lakosság ösztönzése az energiatakarékosságra szemléletformálás és pályázatok útján. A környezeti nevelés és más szemléletformáló tevékenységek támogatása az iskolákban és a civil szervezetek útján.
- Fejlettségbeli különbségek csökkentése, társadalmi integráció elősegítése: Lakóépületek teljes rehabilitációja, energiahatékonysági korszerűsítéssel, valamint megújuló energiatermelés kialakítása.
- Területi kertrendezések, közterületek felújítása, a fenntarthatósági szempontok figyelembe vételével (pl.: esőkertek telepítése, vízáteresztő burkolatok)

9.12. Éghajlatváltozás

Az éghajlatváltozás kiemelt problémakörei közül számos Budapest XVIII. kerületét, Pestszentlőrincet és Pestszentimrét is érinti. A kerület vonatkozásában a legfontosabb éghajlati tényezők a hőmérséklet (az emelkedő átlaghőmérséklet és a szélsőséges hőmérsékletek, erős UV-sugárzás, hőhullámok, és ezek egészségre való hatásai), a viharok és szélsőséges csapadékesemények, valamint az ezek okozta villámárvizek és a levegőminőség. A kerületben budapesti viszonylatban jelentős helyhez kötött légszennyező forrás a Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér és a Kispesti Erőmű. Emellett a levegő minősége szempontjából a problémás területek a kerület nitrogén-dioxid, szálló por (PM10) és ózon terheltségi szintjei. A szálló por szint adatok 2005-től javulást mutatnak, azonban a 2012-2015 évek jó adatai ellenére bizonyos időszakokban még mindig határérték feletti. A levegő ózontartalmának határértékét meghaladó napok száma 2012-2015 időszak átlagában minden évben meghaladta az egészségügyi határértéket. A kerület fő kibocsátási ágazatai közül 40%-kal a lakóépületek a legnagyobbak, amelyet 37% és 21%-kal az ipari/szolgáltató és a közlekedési szektorok követnek.

A főként lakófunkciójú XVIII. kerület csak mérsékelt idegenforgalmi vonzerővel rendelkezik, így a település turisztikai vonzerejének kérdése nem tekinthető a kiemelt éghajlati problémakörök között. A kerületben a mezőgazdaság marginális szerepű, gazdasági jelentősége elhanyagolható, így a klímaváltozásnak erre a területre gyakorolt hatása a kerület népességét csak közvetve érintheti (egyes élelmiszerek árának változásán keresztül).

A klímaváltozásnak leginkább a lakosság egészsége, valamint a természeti és az épített környezet van kitéve. Jelentős hatásviselő a közlekedés, az energia-infrastruktúra, a szennyvíz és az ivóvízhálózat is. Kiemelt jelentőséggel kell kezelni a leginkább veszélyeztetett korosztályokat, a gyerekeket és az időseket, valamint a krónikus betegségekben szenvedőket.

Kiemelt feladat a kerületben az épületek – különösen a lakóépületek, ipari és szolgáltató épületek – energiahatékonyságának növelése, az egyéni autós közlekedés visszaszorítása és a zöldfelületek növelése. Budapest Főváros XVIII. Kerület Önkormányzata saját beruházásaival közvetlenül is hozzájárul a klímavédelemhez. Az épületenergetikai korszerűsítések területén az elmúlt időszakban számos olyan beruházás is megvalósult, melyek ezt a célt (is) szolgálják. E beruházások energia-megtakarítást és kibocsátás-csökkentést értek el, és példát mutatnak más helyi közösségek számára is.

A klímaváltozással kapcsolatos személet formálással és a helyi klímastratégia kidolgozásában való részvétellel bővíthetnek a lakosság, a helyi köz- és gazdasági szereplők klímaváltozással összefüggő ismeretei, amely következtében javul a klímaadaptációs intézkedések végrehajtásának hatékonysága is. A szemléletformálási akciók fenntarthatósága nagymértékben múlik az ismétlésen, ezért a főbb témakörökben többszöri megszólításon alapul. A projekt megvalósítása kapcsán az egyirányú kommunikáció helyett az interaktív kommunikációs, bevonásos módszereket célozzuk meg.

TERVEZETT FELADATOK

- A károk megelőzését szolgáló adat- és tudásbázis megteremtése: a klímaváltozás - a XVIII. kerületben várható - hatásainak számbavétele a jelenleg rendelkezésre álló adatok és előrejelzések alapján.
- Hatásvizsgálatok, sérülékenység elemzések, kockázati térképek, modellek, valamint módszertanok segítségével a kerület lakosságát és a terület rendszereit (természeti és épített környezetét, infrastruktúráját) leginkább fenyegető kockázatok azonosítása, illetve az adaptációs felkészülés elősegítése.
- Célzott, a klímaváltozás mérséklését, azaz a megelőző környezetvédelmet hangsúlyozó és a klímaváltozáshoz való alkalmazkodásra is kiterjedő szemléletformálási akciók megvalósítása az érintett célcsoportok tájékoztatásával és szerepvállalásával. Aktív, részvételen alapuló közösségépítési programok gyakorlati megvalósítása a lakosság, a társadalmi-gazdasági szereplők, civil szervezetek és a média minél nagyobb arányú bevonásával. A programok nem csak a klímastratégia kidolgozását követően kerülnek megvalósításra, hanem annak folyamatában is.
- Az önkormányzatnak és intézményeinek kommunikációs tréning és tudásátadás, a munkatársak klímavédelmi ismereteinek elmélyítésével, ezáltal a tapasztalatok becsatornázhatóak a döntések szakmai előkészítésébe.
- A példamutatás (a klímavédelemmel kapcsolatos megvalósult fejlesztések bemutatása a helyi közösség számára) mellett az „alulról” (egyénektől, lakóközösségektől, civil szervezetektől, oktatási-nevelési intézményektől) jövő kezdeményezések támogatása.

10. Megvalósítás

10.1. Alapelvek

Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzata a programot az alábbi alapelvek mentén kívánja megvalósítani:

- Együttműködés más intézményekkel és szervezetekkel
- Nyilvánosság tájékoztatása
- Lakosság és a civil szervezetek tevékeny bevonása
- Aktív, meggyőző kommunikáció

- Hatósági eszközök alkalmazása

EGYÜTTMŰKÖDÉS, KOORDINÁCIÓ

Az önkormányzat a környezetvédelem területén – a környezetvédelmi feladatok megoldásának minden szakaszában – együttműködik a

- helyi és illetékes területi állami szervekkel
- természetes személyekkel és szervezeteikkel, valamint
- mindezek érdekvédelmi szervezeteivel, továbbá
- más helyi és területi intézményekkel

Az önkormányzat a nemzetközi kapcsolataiban kiemelten kezeli a környezetvédelemmel összefüggő, itt alkalmazható technológiákat és más műszaki megoldásokat.

Az önkormányzat folyamatosan vizsgálja annak lehetőségét, mely feladatokra hozhatók létre gazdaságosan – társulásban más önkormányzattal – közös környezetvédelmi beruházások, illetve milyen már működő beruházások közös fenntartásába tudna bekapcsolódni.

TÁJÉKOZTATÁS

Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzata a program végrehajtása során a környezetvédelem és a környezeti adatok közérdekűségére való tekintettel nagy hangsúlyt fektet a nyilvánosság tájékoztatására. Az önkormányzat erre való tekintettel a rendelkezésre álló fórumokon (www.bp18.hu, Városkép Újság) tájékoztatja a lakosságot a program megvalósításáról és a környezet állapotáról.

Az Önkormányzat Polgármesteri Hivatala a rendelkezésre álló tájékoztatási eszközök segítségével a hatósági jogalkalmazás során mindenkinek biztosítja a jogot, hogy megismerhesse a környezetre vonatkozó tényeket, adatokat, így különösen a környezet állapotát, a környezetszennyezettség mértékét, valamint a környezet emberi egészségre gyakorolt hatását. Mindezen adatok nyilvánosságra hozatalát bárki kérheti a Képviselő-testülettől.

A Képviselő-testület eszközöket biztosít az állampolgári jogok érvényesítéséhez. Ezek köréről és igénybevételük lehetőségéről a mindenkori környezetvédelemről szóló önkormányzati rendelet ad szabályozást.

LAKOSSÁG ÉS A CIVIL SZERVEZETEK BEVONÁSA

A köztisztaság és a környezetvédelem feladatainak ellátásában, valamint a mindenki által kívánatos körülmények fenntartásában nagy hangsúlyt kap a lakosok egyéni tevékenysége és szerepvállalása. Mivel a környezet mindannyiunk közös ügye, annak állapotáért is közös felelősséget viselünk. A demokratikus értékek közül e területen kiemelt jelentőséget kap a

szubszidiaritás elve: annak követelménye, hogy a döntéseket az állampolgárokhoz legközelebb eső szinten hozzák meg és hajtsák végre.

Sok olyan feladat van, amely leghatékonyabban az állampolgárok által végezhető el, illetve amelyeket a szabályozások kifejezetten az állampolgárok felelősségébe és kötelezettségébe utalnak. Ilyenek pl. a telekhez tartozó csapadékvíz-elvezető árkok tisztítása, hulladék illegális elhelyezésének tilalma, stb.

A közös felelősségvállalás és az egyéni szerepvállalás kifejezését, valamint a kerület közös identitásának megteremtését is szolgálják azok a közösségi programok, amelyek célja a kerület környezeti és köztisztasági állapotának javítása a lakosság aktív bevonásával. Ilyen programok (pl. erdőtakarítás, stb.) rendezésére az önkormányzat a jövőben is kiemelt hangsúlyt fektet.

A lakosság, és szervezeteik bevonását a környezetvédelmi feladatok ellátásába az önkormányzat ösztönző eszközök bevezetése révén is elő kívánja mozdítani. E célt szolgálhatják pályázatok kiírása, motivációt erősítő díjak és versenyek rendezése, stb.

AKTÍV, MEGGYŐZŐ KOMMUNIKÁCIÓ

A környezetvédelem és a köztisztaság mindenki számára ismert fogalmak és védendő értékek, mégis megfigyelhető, hogy a lakosok ismerete és aktivitása elmarad a kívánatostól.

Ennek megváltoztatása érdekében az önkormányzat aktív, a lakosság meggyőzését és figyelmének felkeltését célzó tájékoztató és aktivizáló kommunikációt folytat.

10.2. Kommunikáció

CÉLOK

A program megvalósítása folyamán nagy hangsúlyt kap a célkitűzések, tervek és eredmények kommunikációja, valamint az egyes feladatok, kezdeményezések és programok bejelentése.

A kommunikációnak az alábbi kiemelt célokat kell követnie:

1. Lakosság és a civil szervezetek figyelmének felkeltése
2. Lakosság és a civil szervezetek bevonása és aktivizálása
3. Lakosság és a civil szervezetek tájékoztatása
4. Eredmények sikeres és hatékony ismertetése
5. Egységes kommunikáció: a kerület más kezdeményezéseivel és kommunikációs programjaival való kohézió megteremtése

A kiemelt célokon túl az alábbi járulékos célok elérésére is lehetőség nyílik:

- Kerületrészek közti kapcsolatok szorosabbá tétele
- Egységes kerületi identitás erősítése

CÉLCSOPORTOK

A környezetvédelmi program kommunikációja során az alábbi célcsoportok elérése szükséges:

- Gyermekek és fiatalok
- Családok
- Idősek
- Társasházak közös képviselői
- Civil szervezetek

ESZKÖZÖK

A kezdeményezett projektek végrehajtása három pilléren alapszik.

- Eseti jellegű akciók
Az ilyen látványos figyelemfelkeltő akciók elsősorban a szemléletformálást célozzák. A hétköznapiaktól eltérő események lényege, hogy a figyelem megragadása után fokozott érdeklődésre számot tartva képesek információkat eljuttatni a lakossághoz. A Városkép Újságban és a kerületi honlapokon minden hónapban környezettudatos cikkek megjelentetése.
- Folyamatos tájékoztatást célzó eszközök alkalmazása
Az átfogó és folyamatos kommunikáció elengedhetetlen feltétel a kerület célkitűzéseinek megvalósításához. Fontos hogy a lakosság rendszeresen értesüljön a változtatásokról, valamint az egyes akciókról és kezdeményezésekről. A kerület honlapján, illetve a Városkép újságban ezért cikkek megjelentetése a környezetvédelemmel és köztisztasággal kapcsolatos események, illetve a változtatások bemutatására.
- Gyakorlati átalakítások
A környezettudatos életmód irányába történő szemléletváltás mellett számos átalakítás és fejlesztés szükséges az Önkormányzat részéről. Ilyen lehet például pályázati rendszerek bevezetése, anyagi támogatások, helyi vállalkozásokkal történő együttműködés kialakítása, új jogszabályok meghozatala, régiók módosítása, stb..

11. Végrehajtás

A Képviselő-testület

- biztosítja a végrehajtás feltételeit
 - személyi, szervezeti, képzési feltételek
 - anyagi - dologi feltételek - a költségvetési rendelet elfogadása.
- figyelemmel kíséri a környezetvédelmi programban meghatározott feladatok megoldását.

Budapest,

Ughy Attila
polgármester